

A Magyar Állatkertek Szövetségének Etikai Szabályzata

1. A Szabályzat célja:

A MÁSZ tagjai felismerve azt, hogy jelenleg nincs Magyarországon az állatkertek szakmai működését meghatározó jogszabály - önszabályozó, önkorlátozó szándékkal meghatározzák, és lefektetik szakmai működésüknek alapelveit a tekintetben, hogy:

- az általuk gondozott állatok részére lehetőleg optimális feltételeket biztosítsanak, tekintettel a faji, egyedi, ivari, élettani, környezeti igényekre és szükségletekre,
- biztosítják a gyűjteményükben lévő állatok biztonságos elhelyezését és bemutatását, és szállítást.
- megteremtsék az alapjait annak, hogy a nyilvánosság minél jobban megismerje a Föld élővilágát és minél tájékozottabb, elkötelezettebb legyen a természet megőrzésének, megmentésének érdekében.

2. Állatgyűjtemény:

2.1. Az állatgyűjtemény és annak célja soha nem kerülhet összeütközésbe a hazai és a nemzetközi előírásokkal, szabályokkal, konvenciókkal.

2.2. Az állatokat, amennyire az lehetséges az állatgyűjteményekben természetes életmódjuknak megfelelő környezetben, közösségekben kell tartani, tenyészteni, szaporítani, bemutatni, ezáltal / egyúttal az intézmények:

- színterei a különböző szintű természetismereti, biológiai, zoológiai nevelésnek, oktatásnak és ismeretszerzésnek, támogatva és elősegítve az intézményeikben folyó zoopedagógiai munkát.
- törekednek arra, hogy az állományukban lévő egyedek alkalmasak legyenek a különböző szintű tenyésztési, fajmegőrzési, - megmentési programokban való részvételre. Ennek érdekében együttműködnek hazai, nemzetközi állatkerti és természetvédelmi, tudományos, oktatási szervezetekkel, intézményekkel.
- kötelezik magukat arra, hogy bizonytalan származású, eredetű állatokat gyűjteményeikbe nem fogadjanak be, nem vásárolnak, és cserélnek, valamint ezen egyedek kereskedelmi forgalomba való kerülését lehetőségeik szerint megakadályozzák.
- gyűjteményeikben lévő állatfajokról, taxonokról nyilvántartást vezetnek / egyedszám, kor, nem, származás, állományba és állományból való be- és kikerülés ideje és formája, állatorvosi kezelések valamint elhullást és annak okát /.
- az állatokat egyértelmű, a nemzetközi gyakorlatnak megfelelően az állat egész életére, megbízható módon azonosító jellel kell ellátni.

3. Tartási és gondozási ajánlások:

- az állatgyűjteményekben bemutatott állatok elhelyezésekor - az 1. pontban lefektetett alapelvek figyelembevételével - törekedni kell igényeik teljes körű kielégítésére.
- az állatgyűjtemények üzemeltetőinek folyamatosan figyelemmel kell kísérnie, és lehetősége szerint alkalmaznia kell az állattartás technológiájához kapcsolódó új ismereteket, kutatási eredményeket.
- a gyűjteményekben bemutatott állatok ápolóinak, gondozóinak a törvényi előírások figyelembevételével, megfelelő szakképzettséggel kell rendelkezniük és a rendszeres szakmai to-

vábbképzésükről gondoskodni kell. Felkészültségük vagy gyakorlatuk alapján alkalmasnak kell lenniük a rájuk bízott állatok tartására, nevelésére, gondozására, ápolására.

- az intézmény vagy az állatgyűjtemény vezetőjének rendelkeznie kell felsőfokú szakirányú képesítéssel
- állatgyűjteményekben tenyésztésbe csak azok az egyedek vonhatók, amelyeknek az utódai biztonságosan felnevelhetőek, és az utódok elhelyezése megoldható.

4. Állatbemutatók:

- az állatgyűjteményekben bemutatott állatokat táblákkal és feliratokkal szakszerűen meg kell nevezni / legalább magyar név + tudományos név / és az adott fajra vonatkozó leglényegesebb ismereteket is lehetőleg közölni kell.
- a veszélyes, veszélyeztetett / védett, beteg vagy fokozott kíméletre szoruló állat esetében a megfelelő módon tájékoztatni kell a látogatókat.
- az állatbemutató helyek tervezésekor és kialakításakor törekedni kell a látogatók által okozható zavaró hatások mérséklésére.
- az állatok látogatók által történő etetése tiltandó, kivéve az adott intézmény által engedélyezett és/ vagy biztosított takarmányok etetését.
- a látogatók és a környezet biztonsága érdekében a veszélyes és fauna idegen állatokat megbízhatóan zárt módon kell tartani.

5. Állatkísérlet, gyógykezelés:

- Állatgyűjteményben lévő állaton kísérlet a törvényi előírások betartása mellett végezhető. Az állatgyűjteményekben elhelyezett és bemutatott állatokon fájdalommal járó beavatkozást vagy kezelést - az állat érdekében szükséges azonnali beavatkozások kivételével - kizárólag szakirányú végzettséggel, vagy gyakorlattal rendelkező személy végezhet.
- Az állatokon történő beavatkozás, kezelés, érzéstelenítés nélkül csak akkor végezhető, ha az érzéstelenítés, illetve ennek megvalósítása legalább akkora fájdalommal járna, mint maga a beavatkozás.
- Veszélyes, beteg, sérült vagy más okból menthetetlen állategyed életének kioltása - a veszélyhelyzet eseteit kivéve - csak kábítás útján történhet és a lehető legkisebb szenvedéssel kell, hogy járjon.

6. Állatkerti állatok szaporulata, felesleges állatok

6.1. Az állatgyűjteményekben tartott állatok nem kívánatos szaporodását meg kell akadályozni. Ennek érdekében az érintett intézmények mindent elkövetnek és alkalmazzák az alábbi módszerek valamelyikét: nemek elkülönítése, azonos ivarú egyedek tartása, implantátum alkalmazása, vasectomia, sterilizálás, hormonkezelés stb.

6.2. Az állatgyűjteményben bármely ok miatt feleslegessé vált állatok elhelyezése során a következő prioritási sorrendet kell követni:

- 1) EEP fajok esetében a faji koordinátor segítségét kell kérni az elhelyezéshez,
- 2) nem EEP fajok esetében állatkertek közötti cserére történő felajánlás - ha azok MÁSZ és/vagy EAZA tagok,

- 3) természetvédelmi szervezetek, hivatalos visszatelepítési programok részére történő felajánlás,
- 4) felajánlás engedélyezett, de MÁSZ (EAZA) tagsággal nem rendelkező gyűjtemények számára,
- 5) kereskedő részére történő felajánlás - külön feltételek betartása mellett,
- 6) magánszemélyek részére történő felajánlás - külön feltételek betartása mellett,
- 7) euthanasia.

6.3. Kereskedő részére abban az esetben lehet állatot átadni, ha

- a kereskedő megadja a várható új tulajdonos nevét, címét, továbbá nyilatkozik, hogy a várható új tulajdonos rendelkezik a kérdéses fajra vonatkozó tartási engedéllyel, és pontos tájékoztatást ad az állat várható tartási, elhelyezési körülményeiről.

6. Magánszemély részére abban az esetben lehet állatot átadni, ha

- rendelkezik az adott fajra vonatkozó érvényes tartási engedéllyel, annak hiteles másolatát a szállító intézménynek átadja,
- hitelesen bemutatja a kérdéses állat tartási elhelyezési körülményeit és ezek megfelelnek a jogszabályi, illetve a MÁSZ és az EAZA előírásainak is.
- magánszemély részére vadon élő, veszélyes állatot csak abban az esetben lehet átadni, ha a magánszemély annak tartására külön szakhatósági engedéllyel rendelkezik és ismeretterjesztő vagy tudományos célú létesítményt üzemeltet, vagy tevékenységet végez.

6.5. Euthanasia kizárólag állomány szabályozás érdekében és csak akkor alkalmazható ha:

- az állat egészségi állapota azt elkerülhetetlenné teszi
- genetikai szempontból nem kívánatos, rokontenyésztett egyed esetében,
- nem kívánt szaporulat ellen megtett intézkedések ellenére jött a világra,
- az állat összeférhetetlen, abnormális viselkedésű, természetes csoportban tartása emiatt nem lehetséges,
- hibrid egyed esetében,
- adományként kapott, sérült, beteg, csonkolt és egyébként el nem helyezhető állatok,
- az adott körülmények között nem tartható állatok, amelyek elhelyezése a 6.2. pont szerinti eljárások lefolytatása után sem volt lehetséges.

6.6. Euthanázia ügyében hozott döntésekről az intézmények szükség esetén tájékoztatják egymást, valamint a Magyar Allatkertek Szövetségét. Vállalják, hogy ezekben az ügyekben egységesen lépnek fel a nyilvánosság előtt.

7. A fenti célok, feladatok megvalósítása érdekében a szövetség tagjai együttműködnek, és lehetőségeik szerint támogatják egymás munkáját.

8. Módosítás:

Az Etikai Szabályzatot a Magyar Állatkertek Szövetségének Közgyűlése módosíthatja.

9. A Magyar Állatkertek Szövetségének valamennyi tagja kötelezi magát arra, hogy a fenti Etikai Szabályzatot betartja.

10. A Magyar Állatkertek Szövetsége évente jelentést készít az "Etikai Szabályzat" végrehajtásáról. Az ennek érdekében szükséges adatokat a tagintézmények a Szövetség rendelkezésére bocsátják.

11. Az Etikai Szabályzat hatálya:

Ezen szabályzatot a MÁSZ közgyűlése Debrecenben, 1998. febr. 19-én hagyta jóvá.